

Karšta, tvanku.
Saulė teka 5:15, leidžiasi 8:26.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-8100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVII

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Birželio-June 15 d., 1969 m.

Kaina 10c

140

PREZ. NIXONAS, AGNEW SVEIKINA LIETUVIUS

TRAGISKOJO BIRŽELIO SUKAKTIS

Lietuviai.
Birželis mūsų tautos istorijoje yra tapęs tragiškumo simboliu. Prieš trisdešimt metų birželyje Sovietai karine jėga užėmė Lietuvą. Po metų žiaurios okupacijos vėl birželyje masiniais tremimais į Sibirą buvo pradėtas plataus masto lietuvių tautos naikinimas. To paties birželio pabaigoje gaivališko tautos sukilimo prieš vieną okupantą aukos ir laimėjimai buvo sutrypti kito pavergėjo.

Nuo šių įvykių praėjo daug metų. Žmonija išgyveno daugybę tarptautinių pakitimų, bet Lietuva vis dar tebėra pavergta, o lietuvių tauta naikinama ir rusinama. Tačiau sovietiniam tautų kalejime jau darosi neramu. Paskutinės kolonijinės imperijos vadus baugina sovietinių intelektualų reikalavimas daugiau laisvės, masių nepasitenkinimas ekonominiu bolševikinės sistemos neveiksmingumu, nerusikųjų tautų nenuspėjamas veržimasis į nepriklausomybę ir kiti komunistinės, žmogaus prigimčiai priešingos, sistemos neišvengiami trūkumai.

Ištvėrusi 30 priespaudos metų, lietuvių tauta ryžtingu dinamizmu ir rezistencine dvasia išdė savo tvirtą tikėjimą nauja nepriklausomybės aušra.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, primindamas tragiškuosius mūsų tautos birželio įvykius, kreipiasi į visus lietuvius ir kviečia idėjomis, darbais ir žygiams jungtis į bendrą visos tautos pastangą grandinę, kad paspartintų Lietuvai laisvės sugrąžinimą. Šia proga norime ypač pabrėžti reikšmingą faktą, kad nuo liepos 1 dienos per Manilos (Filipinuose) naują ir galingą radijo stotį kasdien sklisis lietuviškas žodis, kuris pasieks tolimą Sibirą išlaikytus lietuvius. Mes tikime, kad šis laisvųjų lietuvių ryšys su ištreimtais broliais stiprins jų dvasią ir lengvins sunkią jų tremties dalį.

Šių svarbių radijo transliacijų pradžia yra akivaizdus Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pastangų ir atsiėmimų įrodymas. Laisvame pasaulyje gyvenančius lietuvius kviečiame remti šiuos ir kitus mūsų darbus ir vieningai bei ryžtingai dalyvauti visose Lietuvos laisvinimo pastangose.

Tragiškojo birželio proga laisvės kovose žuvusiųjų prisiminimas broliškais ryšiais tesu jungia Sibiro tremtį kenčiančius, pavergtoji tėvynės laisvės aušros laukiančius ir po platus pasaulį išblaškytus lietuvius.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

Zoologijos sodo 50 m. sukaktis

Gegužės mėn. 15 d. Kaune paminėta Zoologijos muziejaus 50 metų įsteigimo sukaktis. Jo įkūrėjas, žymus gamtininkas, prof. T. Ivanauskas. "Tiesa" nurodė, kad zoologijos muziejus šiuo metu yra apie 60,000 eksponatų, įvairių gyvūnų. Lietuvos muziejiniškai praeitais metais lankėsi Azerbaidžane, Gruzijoje, Abchazijoje ir Komandorų salose ir ten surinko daugiau kaip keturis šimtus gyvūnijos pavyzdžių. Muziejaus direktorium yra V. Skuodis.

— Anykščiuose, iš Vilniaus atvykę konservatorijos dėstytojų A. ir H. Radvilavičių fortepijono klasės studentai atliko Vak. Europos ir rusų klasikų kūrinius.

IŠ VISO PASAULIO

MASKVA. — Sovietų kosmonautai erdvėje suloše su žemės personalu šachmatų partija, kuri baigėsi lygybėmis, tačiau pastatė rekordą — pirmą šachmatų partiją skrendant erdvėje.

ROMA. — Italijos komunistai pasiūlė trim socialistų partijoms, ypač socialdemokratams, kurie yra stipriausi, sudaryti bendrą "liaudies frontą" trijų provincijų valdžioje: Bolognoje, Perugijoje ir Florencijoje.

WASHINGTONAS. — Amerikiečių modernios muzikos grupė, pasivadinti "Kraujas, prakaitas ir ašaros" vyksta koncertuoti į Jugoslaviją, Rumuniją ir Lenkiją. Grupė duos 11 koncertų ir išbus kelionėje 26 d. Koncertai įvyks tarpininkaujant valstybės departamentui.

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų sekr. U. Thant pasiekė, jog Viduriniųjų Rytų klausimus bus galima išspręsti tik dviem pasaulinėm galybėm: Amerikai ir Sov. Sąjungai.

WASHINGTONAS. — Marių majoras Charles Robb, Lindos Johnsonaitės vyras, prašo, kad jį paleistų iš marinių, nes jis noris studijuoti teisę.

SAIGONAS. — Vietname susidegines mirė 7 m. budistų vienuolis, nusizudęs už taiką.

BUENOS AIRES. — Argentinos kariuomenės vadai paskelbė, kad nauji Argentinos prezidento skiriamas generolas Roberto Marcelo Levington, 50 metų amžiaus. Jis yra Argentinoje mažai žinomas ir daugelis yra nusteiginti jo paskyrimu. Manoma, kad valdžia liks trijų ginklorių vadovybės rankose, o Levingtonas tebus tik kariuomenės vadu frontas. Naujas prezidentas valdžią perims birželio 18 d.

Darbiečiai gali laimėti rinkimus

LONDONAS. — Britanijos viešos opinijos agentūros skelbia, jog paskutinieji apklausinėjimai rodo, kad rinkimus Britanijoje laimės darbiečių partija. Ji šiuo metu turinti 7 nuosimčių persvarą prieš konservatorius. Jei iki rinkimų dienos tokia padėtis išsilaikys, darbiečiai gali gauti parlamente 100 atstovų daugumą, vietoj buvusios paskutininės parlamente 65 atstovų daugumos.

Konservatoriams daug pakenkia gipčiai dėl imigrantų. Dešiniojo sparno atstovas Enoch Powell savo kalbose pasisako prieš spalvotų rasų imigraciją ir tvirtina, kad darbiečiai, prisileidę juodųjų, pradžudys Britaniją. Jo mintims nepritaria jo partijos — konservatorių vadovybė.

Šiuose rinkimuose, birželio 18 d. pirmą kartą dalyvaus apie 6 milijonai naujų balsuotojų, jaunesnių kaip 25 metų amžiaus. Niekas nežino, kaip jaunimas balsuos, jaunuolius vilioja abi partijos.

Šiame žemėlapyje juodai pažymėtos valstybės, kurias valdo karinės diktatūros, dvi jų: Kuba ir Haiti, nors diktatoriai nėra karininkai, irgi yra valdomos autoritariniu režimu.

EUROPOS LIETUVIŲ KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ TARYBOS KONFERENCIJA

Europos Lietuvių Krikščionių Demokratų Tarybos (ELKDT) metinė konferencija įvyko gegužės mėn. 2-3 d. Baden-Badene (Vokietijoje). ELKDT konferencija pradėta šv. mišiomis, kurias atliko iš Romos atvykęs prel. L. Tulaba. Konferenciją atidarė ELKDT pirmininkas A. Venskis, kviesdamas dalyvius tylos minutę prisiminti neseniai mirusį šviesios atminties Lietuvos prezidentą, aktyvų lietuvių ir krikščionių demokratą — Aleksandrą Stulginskį.

Darbu eigoje pranešimus padarė ELKDT pirmininkas ir tarptautinės organizacijos veikiantys atstovai, taip pat aptarti vidaus ir tarptautinės krikščionių demokratų veiklos bei ELKDT ryšių su lietuviškais organizacijomis klausimai, naujai peržiūrėtas ir patvirtintas ELKDT statutas.

Konferencijos metu su dideliu dėmesiu išklausa prela. L. Tulabos paskaita, tema: "Tai kas dedasi dabar Lietuvoje ir kaip mes turime atsinešti" ir Dr. P. Karvelio politinė apžvalga, tema "Europinė saugumo konferencija ir Lietuvos byla".

Paskaita ir politinė apžvalga buvo dalyvių gyvai ir konstruktyviai aptartos bei diskutuotos. Sudaryta eilė rezoliucijų ir nutarimų.

Konferencijoje dalyvavo iš Italijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir Vokietijos atvykę ELKDT nariai bei svečiai.

ELKDT pirmininku perrinktas inž. A. Venskis.

J. Gruodžio muzikos mokyklai 25 metai

Okup. Lietuvos spauda paminėjo Kauno J. Gruodžio aukštesnės muzikos mokyklos 25 m. sukaktį. Mokykla buvo tarytum tarsi J. Naujalis 1919 m. įkurtos mokyklos. Konservatoriją iškėlė J. Gruodžio vardo mokykla virto Kauno muzikinio gyvenimo centru.

Mokyklą per 25 metus baigė per 800 žmonių. Jos direktoriais buvo: K. Matukas, N. Martinis, A. Ceičys, J. Karnavičius, K. Paulauskas. Dabar vadovauja V. Blūšius, dirba 126 dėstytojai. Mokykla rengia tradicinius J. Gruodžio atminimui skirtus koncertus.

Komunistų sąlygos Korėjos sujungimui

TOKIO. — Šiaurinė Korėja paskelbė savo sąlygas abiejų Korėjų susijungimui. Pirmiausia turi būti išvežta Amerikos kariuomenė ir nuversta dabartinė Pietų Korėjos vyriausybė, kuri turi pakeisti "patriotinės, demokratinės jėgos". Po tų sąlygų įgyvendinimo būsia galima abiem Korėjom pasirašyti taikos sutartį ir sumažinti karines jėgas. Po to, būsia galima įsteigti federalinius pagrindais bendrą centrinę vyriausybę, kuri prastų demokratinius rinkimus.

Kiti komunistų punktai liečia suderintą prekybos, mokslo, kultūros, sporto pastangas, pašto subendrinimą ir palaipsniui abiejų dalių sujungimą.

Stebėtojų manymu, komunistų pasiūlymai būtų visai neblogi, jei jie pirmoje vietoje nereikalautų Pietų Korėjos vyriausybės pakeitimo sau palankia prokomunistine vyriausybe.

Dauguma pritaria kainų kontrolei

PRINCETONAS. — Paskutinis Gallupo viešosios opinijos institutas apklausinėjo amerikiečius apie kainų ir algų "užsaldymą". Paaiškėjo, kad 48 nuosimčiai apklausinėtų pritarė algų ir kainų kontrolei, 41 nuosimtis buvo priešingas kontrolėms ir 11% buvo neapsisprendę.

Kainų kontrolėms daugiausia pritarė vyresnio amžiaus amerikiečiai, o prieš kontrolės buvo jaunesnieji. Darbo unių vadai visi pasisakė prieš kontrolės, tačiau nemažai darbininkų kontrolei pritarė.

Gallupo institutas per 35 savo veiklos metus jau ne kartą pastebėjo, kad visuomenė linkusi pritariti kainų kontroliavimui karo metu ar rimtos infliacijos grėsmėje. Taip buvo prasidėjus II-ram Pasauliniam karui, taip buvo ir Korėjos karo metu.

Kainų kontrolei daugiau pritarė respublikonų partijos nariai, o demokratams tuo klausimu buvo suskėlę.

Lietuvina pavardė

Okup. Lietuvos spaudoje vis dažniau minima žinomo mokslininko, juristo, 1945 m. mirusio prof. M. Römiero pavardė. Be to, Rasų kapinėse Vilniuje rengiamasi mokslininkui statyti paminklą. Apie tai paskelbė A. Žirgulytė "Lit. ir Meno" savaitrašty (16-17 nr.).

Žirgulytė puola už nevalyvu, nes šių dienų Lietuvoje daugelis mokslininko pavardę rašo Remeris ar Riomeris, nors jis pats pasirašinėjo — Römėris. Esą, jei jis būtų gyvas, tai "gerokai mums vėjo sukeltų už nevykusį jo pavardės lietuvinimą". (E)

Kambodijos kareivis, neaprupintas taip gerai, kaip Amerikos kareiviai, valo savo paties Mekongo upėje pagautą žuvį ir, atrodo, turės neblogus pietus.

"PARODĄ TURĖTŲ PAMATYTI VISI AMERIKOS JAUNUOLIAI", PASAKĖ FORD

ČIKAGA. — Šeštadienį Sheraton viešbutyje buvo iškilmingai atidaryta Amerikos Lietuvių Tarybos suruošta lietuvių tautos genocido paroda. Atidaryme buvo pilna salė žmonių, o po atidarymo sekusioje vakarienėje dalyvavo 600 žmonių. Pagrindinis kalbas pasakė Atstovų Rūmų mažumos vadas Gerald Ford, kuris pagyrė šios parodos sumanytojus ir vykdytojus ir patarė parodyti parodą kiekvienam Amerikos jaunuoliui, kad jie susipažintų su tikruoju komunizmu ir jo darbais. Labai palankiai lietuviams kalbą pasakė kongr. Roman Pucinski.

Gera organizuota opozicija karui

WASHINGTONAS. — Kongresui svarstant įvairius pasiūlymus ir rezoliucijas dėl prezidento Nixono žygio Kambodijoje, įvairios "liberalų" grupės pradėjo spaudimą į atskirus kongreso narius. Trečiadienį kongrese lankėsi apie 250 gydytojų, galtingų seserų, slaugių, reikalaujanti priimti Cooper-Church rezoliuciją, kuri suvaržytų lėšas karui Pietryčių Azijoje. Vakare Washingtono lankėsi grupė New Yorko architektų. Yra įsisteigusi grupė "leidėjų už taiką" — knygų ir laikraščių leidėjų sąvininkai.

New Yorke veikia "Komitetas išgelbėjimui konstitucijos". Dideliame atsišaukime ši grupė spaudoje nurodo, kad prezidentas Nixonas paskutinėje savo kalboje į tautą net 44 kartus padarė žodį "as". Ta grupė nurodo, kad Amerikos konstitucija prasideda žodžiais "We the people". Prezidentas turis daugiau kalbėti tai, ko žmonės nori, ne — ką jis nori.

Priėmimas New Yorke

New Yorko miesto burmistras ir ponis Lindsay birželio 9 d. suruošė savo oficialios rezidencijos rūmų Gracie Mansion sode priėmimą svetimų valstybių generalinių konsulų ir ambasadorių prie Jungtinių Tautų garbei, kuriame taip pat dalyvavo aukšti New Yorko miesto pareigūnai, žymesnieji dailininkai, visuomenininkai ir biznio atstovai. Priėmime taipgi dalyvavo ir Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis su žmona.

Taikos gynėjai

Rašytojas J. Baltušis gegužės 7 d. išrinktas okup. Lietuvoje veikiančio vad. taikos gynimo komiteto pirmininku. Baltušis pakeitė pernai, gegužės mėn. mirusį ilgametį to komiteto pirmininką T. Tilvytį.

Nepatinka radijas

Romoje leidžiamas žurnalas "Il Borghese" geg. 3 d. paskelbtame straipsnyje "Censurata la Radio Vaticana", primines sovietų nepasitenkinimą Vatikano radijo veikla, pažymėjo, kad Vatikanas transliuoja ir lietuvių kalba, kiekvienos dienos rytą ir vakarą.

— Kaunietis, 76 m. amžiaus, Alfonsas Liaugaudas, kaip "Tiesa" informavo A. Petrakovas (geg. 17), esąs meistras, nes sugebąs taisyti aritmometrus ir kasos aparatus bei rašomąsias mašinėles. Liaugaudas sukonstruktavęs miniatiūrinį Kauno istorinio muziejaus (buv. Vytauto D.) bokštą.

Prezidentas Nixonas atsiuntė parodos rengėjams telegramą, lygiai kaip ir viceprezidentas Agnew. Jie abu pareiškė viltį, kad Lietuvos laisvės užgniaujimas ir okupacija ilgai nesitęs ir Lietuva vėl bus laisva, nepriklausoma valstybė.

Genocido parodos atidarymas buvo gerai organizuotas, planingai įvykdytas ir padarė gražų įnašą į kovos už Lietuvos laisvę veiksmus. Parodos pristatymui vadovavo komitetas, kurio pirmininkas buvo dr. Leonas Kriaučelinas. Pačios parodos surengimo komitetui vadovavo Altos vicepirmininkas Jonas Jasaitis.

Šokių konkursas

Kauno sporto halėje, gegužės 16-17 d. įvykusiame tarptautiniame pramoginiui šokių, "Gintarinės poros", konkurse, laimėtojų pora paskelbti Fed. Vokietijos atstovai, atvykęs iš Hamburgo, Helga ir Juergen Bernhold. Vokiečiai — viena stipriausių šokių porų pasaulyje ir jau buvę keturis kartus pasaulio čempionais. Antrąją vietą laimėjo kauniečiai šokėjai, ne kartą dalyvavę konkursuose užsienyje, Česlovas ir Jūratė Norvaišos, gi trečiąją pora, pripažinti japonai, Horoshi ir Kazuko Iwata. Penktoje vietoje atsidūrė vėl lietuviai, kauniečiai Petras Janulevičius ir Laima Balsevičiūtė.

Konkurse dalyvavo žymūs Maskvos, Leningrado, Estijos šokėjai, tačiau kauniečiai Norvaišos pasirodė esą už anuos žymiai pranašesni. "Tiesa" (geg. 19) manė, kad rusai šokėjai jau gali "galvoti apie įstojimą į tarptautinę šokių federaciją..."

Konkurse iš viso dalyvavo 25 šokių poros iš aštuonių Rytų ir Vakarų Europos kraštų ir Japonijos.

RIO DE JANEIRO. — Brazilijos vyriausybė sutiko, su teristų reikalavimu paleisti iš kalėjimų 40 politinių kalinių, nes teroristai grasina nužudyti pagrobtą Vakarų Vokietijos ambasadorių Ehrenfried von Holleben. Jis buvo pagrobtas praėjusį ketvirtadienį. Brazilų teisingumo ir vidaus reikalų ministerijos paskelbė, jog kaliniai bus paleisti tuoj, kai bus gautas iš teroristų jų vardinis sąrašas. Teroristai žada ambasadorių paleisti, kai kaliniai atsidurs Meksikoje, Alžire arba Čilėje.

30-OSIOS OKUPACIJOS METINĖS

Pati reikšmingiausioji šių metų sukaktis tai birželio 15. Tai 30-osios Lietuvos okupacijos metinės. Ta sukaktis primena vieną svarbiausių mūsų buvimo svetimuose kraštuose priežasčių. Kas gi blaškytųsi svetur, jei tėvynė būtų nepriklausoma! Vokietijos lietuviai tarpe yra nemažas skaičius gimusių po šio tragiškai lemtingo įvykio. Net Vokietijos lietuviai bendruomenės vyriausiuose organuose jau atstovaujama kartai, jaunesnei nei 30 metų.

Zvelgiant į ateitį aišku, kad metalai iš metų lietuviai, gimę Lietuvai laisvės netekus, vaidins vis esmingesnę ir svarbesnę vaidmenį. Nepriklausoma Lietuva sąmoningai išgyvenusi, lanke jos mokyklas, stebėję jos visokią pažangą, šiandien yra ne jaunesni, kaip 45-50 metų. O jos kūrėjai, tie, kurie buvo jauni tada, kai Lietuva laisvėnosi iš šimtmetinės vergijos jungo, šiandien, jei dar gyvi, tai jau patriarchų amžiuje. Šie abejieji vaizdžiai prisimena anos 1940 vasaros košmarą.

Mokyklos žengė į atostogas, žydintis jaunimas grįžo į žydinčias tėviškes, o į Lietuvą žygiavo kariuomenė to paties pavergėjo, kuris ją buvo trypęs ištisus 123 metus.

Paskutinis nepriklausomos Lietuvos Ministrų tarybos posėdis įvyko birželio 15 nuo 1 val. ryto iki 7 val. Jame dalyvavo Valstybės prezidentas Antanas Smetona ir ministrai: Merkys, Bizauskas, Jokantas, Masiliūnas, Musteikis, Tamošaitis ir Valstybės kontrolierius šakenis. Vėliau buvo pakviestas gen. Raštikis ir jam pavesta sudaryti naują vyriausybę. Svarstytytas Sovietų Sąjungos ultimatumas, susidedas iš trijų reikalavimų:

1. Atiduoti teisman Vidaus reikalų ministrų Skučą ir Valstybės saugumo departamento direktorių Povilaitį;

2. Sudaryti naują, Sovietų Sąjungai priimtina vyriausybę, kuri pajėgtų ir būtų pasiryžusi laiduoti garbingą Sovietų Sąjungos ir Lietuvos savitarpinės pagalbos sutarties įgyvendinimą ir

ryžtingai sutramdyti sutarties priešus;

3. Įsileisti naujas, neriboto skaičiaus sovietų kariuomenės įgulas į visas svarbesnes Lietuvos vietas, kad būtų patikrintas Sovietų Sąjungos ir Lietuvos savitarpinės pagalbos sutarties vykdymas ir užkirstas kelias tolimesnėms provokacijoms veiksmams prieš sovietų įgulas Lietuvoje.

Atsakymo laikas — birželio 15 diena 10 val. ryto.

Svarstant ultimatumą, vyriausybėje pasireiškė dvi nuomonės. Valstybės prezidentas laikė galimą svarstyti tik antrąjį ultimatumo reikalavimą, būtent, sudaryti naują vyriausybę. Buvo sutarta naujos vyriausybės sudarymą pavesti gen. St. Raštikiui ir jį pakviestas į posėdį. Dėl abiejų kitų punktų prezidentas buvo nuomonės, kad juos reikia atmesti net ir tokiu atveju, jei tektų griebtis ginklo. Jį palaikė Krašto apsaugos ministras Kazys Musteikis. Tačiau visi kiti buvo nuomonės, kad kovoti ginklu nėra prasmės ir siūlė ultimatumą priimti. Jokių balsavimų nebuvo.

Paskutinio Ministrų tarybos posėdžio dalyvis Musteikis savo atsiminimų knygoje kelia klausimą, ar yra teisinga tvirtinti, kad Lietuvos vyriausybė ultimatumą priėmė. Lietuvos konstitucijoje pasakyta: "Mobilizacija, karą ir taiką sprendžia Respublikos prezidentas Ministrų tarybos pasiūlymu". Ministrų taryba, tiesa, kaip ir siūlė ultimatumą priimti, bet prezidentas aiškiai priešinosi.

Tolimesnieji įvykiai sekė dideliu greičiu. Apie 10 val. gautas pranešimas iš Maskvos, kad Raštikio kandidatūra į ministrus pirmininkus nepriimtina. Apie 15 val. Valstybės prezidentas išvyko iš Kauno, o naktį slapta perėjo Lietuvos-Vokietijos sieną ties Kybartais. Į Lietuvą įvygiavo masės rusų kariuomenės. Sudaryta marionetinė vyriausybė, kuri suorganizavo "savanorišką" Lietuvos išėjimą iš Sovietų Sąjungos farsą. Tuoju pradžiai suiminti iškilesnieji valsty-

binio, kultūrinio bei bažnytinio gyvenimo asmenys, kol priešlaiki masinių lietuvių tremimų į Sovietų Sąjungos gilumą 1941 birželį.

Įsiterpę truputis laikinosios Lietuvos vyriausybės laikotarpis po birželio sukilimo 1941, sekė treji vokiečių okupacijos metai, o nuo 1944 rudens vėl visa Lietuva užimta Sovietų Sąjungos

ir tapusi viena didžiulės rusiškios imperijos kolonija.

Čia reikia įsakyti pabrėžti, kad Lietuvos okupacija buvo įvykdyta prieš mūsų tautos valią. Ji yra išdava išorinių imperialistinių jėgų samokso — gėdingo slapto Stalino-Hitlerio pakto, dar vadinamo Molotovo-Ribbentropo sutartimi.

Tačiau per tą visą ilgą oku-

TRYS LIETUVAIČIŲ KARTOS

Paveiksle matome tris lietuvių kartas, susėdusias prie Beverly Shores Lituonikos Parke statomo paminklo modelio. Kairėje sėdi moteris Juzė Kriščiūnienė, Garsaus Vardo Lietuvių Draugijos pirmininkė, ilgametė SLA narė ir Lituonikos paminklo šimtininkė. Dešinėje sėdi jos duklė Kristina Kriščiūnaitė Austin, SLA įstatų komisijos narė ir SLA organizatorė. Stovi Tina Austinaite, Kristinos duklė ir Juzės anūkė. Ji taip pat yra SLA narė. Visos trys moterys dirba naudingą lietuvišką darbą ne vien didžiausioje lietuvių organizacijoje, bet ir viešniame lietuvių darbe. Kristina yra Beverly Shores Lituonikos Parko vicepirmininkė, o Tina yra miestelio Parko ir Pramogų komisijos narė. Ji yra pati jauniausioji šio miestelio savivaldybės narė. Visiems džiugu, kad lietuvių motina išaugino tokias dukras ir anūkes.

nes kovas visų prieš visus. Mėginama įkalbėti, jog tik keletas nepataisomų užsispyrėlių dar tik nepriklausoma Lietuva, o didžioji dauguma jau susitalkiusi su tikrove ir ją primanti. Tokiai propagandai labai palanki bendroji daugelio laisvojo pasaulio kraštų opinija, kad reikia užmiršti net skriaudas ir imti padėti tokią, kokia yra.

Liekasi nerimą keliantis klausimas, kiek lietuvių tautos dalis užsieny jau užliūliuota patraukliosios susiderinimo su tikrove politikos, kiek atsiradęs pajėgių neužmiršti Lietuvai padarytosios skriaudos ir neteisės iš tų lietuvių eilių, kurie yra gimę tai neteisėbei jau įvykus. Šioje vietoje nejučiomis prisimena prof. dr. A. Maceinos pasakojimas apie paukščiuką ir gyvatę. Esą didelių gyvačių, galinčių užhipnotizuoti mažus paukščiukus. Gyvatė nieko nedaranti, net ne nesijudinti, ji tik stipriai spoksanti paukščiukui į akis, šis darasis vis neramesnis, šokinėjęs nuo šakos ant šakos, artindamasis vis labiau prie gyvatės, čirendamas ir sparneliais plasnodamas, tarsi meilintųsi šliužui. O gyvatė vis spoksanti ir spoksanti. Pagaliau paukščiukas tiek priartėjęs, kad gyvatė tik žiobtelėjanti ir jį praryjanti. Jei

atidžiai pasekame visokiasias tariamojo bendradarbiavimo su kraštu pastangas, tai palyginiamas darosi bauginančiai tikroviškas.

Be abejo, minėdami 30-ąsias Lietuvos okupacijos metines, neužmirštame nė kito su birželiu susijusio įvykio. Birželis lietuvių tautai mena kraują ir mirtį, mena kalinių ir tremtinių kančias, mena nepalūžtančią kovotojų dvasią, mena lietuvių ryžtą tapti laisvais, Lietuviai už Lietuvos ribų neturi teisės liautis skelbti pasauliui padarytąją Lietuvai skriaudą ir reikauti ją atitaisyti!

PLE Vokietijos Krašto Informacijos

KAIP APSAUGOTI ŽMONĄ NUO SVETIMO VYRO?

"Kad apsaugojus savo žmoną, aš ją pririšau", paaiškino teisme 27 metų amžiaus vyras Robert Morris, Welshpool, Anglijoje.

"Nuo ko apsaugojus?" paklausė prokuroras.

"Nuo svetimo vyro", atsakė Morris. Jis paaiškino, užrišęs grandinę žmonai už kaklo ir ją pririšęs tvarte su karvėmis.

Teismas Morris nubaudė \$36 pabauda ir vienus metus sąlyginiai.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė, apie senus laikus. Kai atvairai ir laumės skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar kryžstaivalai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiukų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. Antanas Baranauškas, ANYKŠČIŲ ŠILELIS. Didelio formato, spausdinta stambiais raidėmis, dail. P. Lapės gausiai iliustruota. Puikus leidinys, kietais viršeliais, spalvotu apkalu, kainuoja 5 dol.

2. Jonas Minelga, LABAS RYTAS VOVERE. Didelio formato, drobės viršeliais. V. Veselkos iliustruota, 88 psl., 2,50 dol.

3. Janina Narūnė, JAUNIEJI DAIGELIAI. Eilėraščių vaikams. Gausiai iliustruota žaiviais nuotraukomis, piešiniais ir ornamentais. 56 psl., kainuoja 2,00 dol.

4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingas laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kainą 5 dol.

5. Leonardas Žitkevičius, SAULUTĖ DEBESĖLIUOS. Eilėraščių vaikams. Dail. J. Pilipausko iliustruota, 64 psl., kainą 1,50 dol.

6. Antanas Vaičiulaitis, GLUOSNIŲ DAINA. Padavimai, parašyti puikiu stiliumi. Tinka jauniems ir suaugusiems. 127 psl., kainą 2,50 dol.

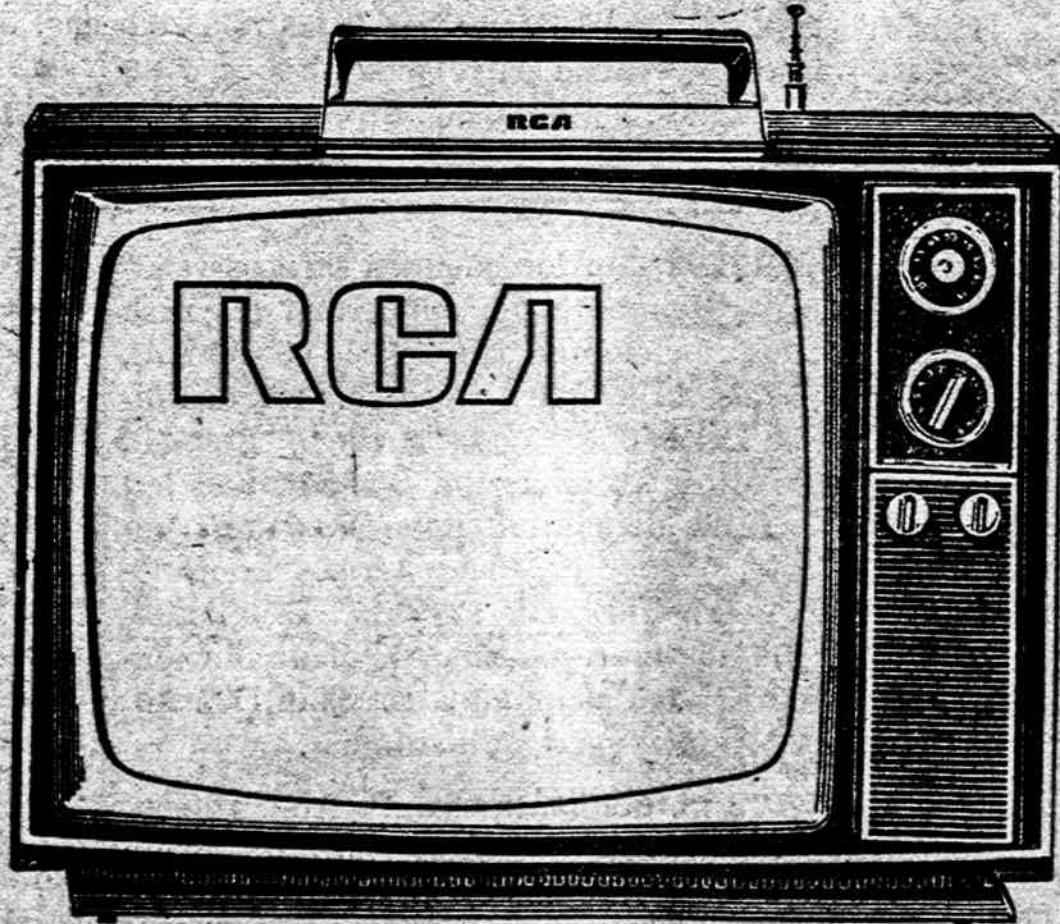
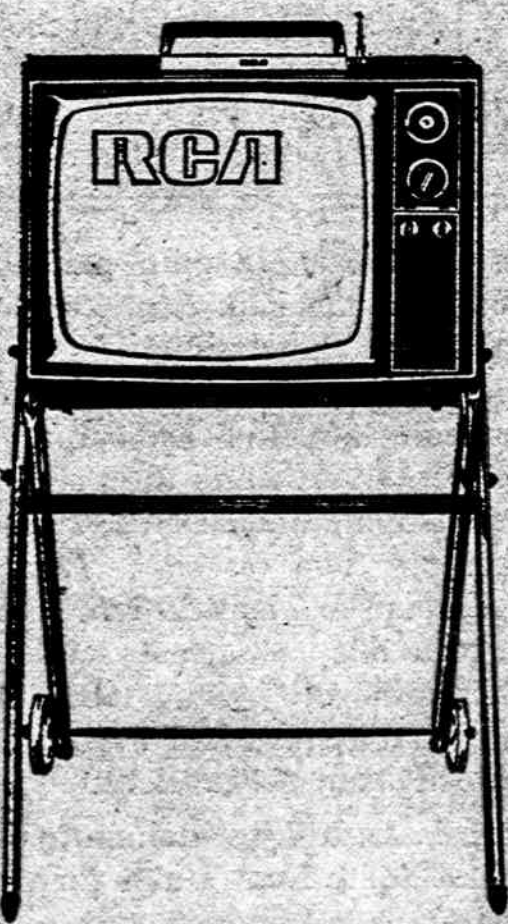
7. Jurgis Jankus, PIRMAIS RŪPĖSTIS. 14 novelių jaunimui ir suaugusiems. 213 psl., kainą 2 dol.

Nedang kas žino, kad didysis Aukštųjų krašto ganytojas vysk. A. Baranauškas parašė Anykščių šilėlių, įrodė nutautėjusį švietimui lietuvių kalbos lankstumą poezijoje... Pamatykite ir šiandien, kad tai jam pavyko. Apžiūrėkite, ar šių laikų mūsų jaunieji nepervertina TV ekranuose nušifruotos svetimos kalbos, savosios nenaudai. Visi čia pamintieji poetai ir rašytojai savo kūriniais toli pralenkia pigių išsireikimų kasdieninius artistus, sukurdami žodžių žaisme sąmoningus ir labai prasmingus vaizdus bei nuotaikas sielos gėlmėse, liekančius visą amžių.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Now at GLASER'S

Lots of portable pleasure at a low, low price!

Portable perfect for yourself—gift perfect for anyone! The Entertainer offers a lot of viewing pleasure at a budget-pleasing price. Big 15" diagonal screen is designed into a compact, easy-to-carry cabinet. Traditional RCA performance and dependability from super power grid VHF and solid state UHF tuners. See this best-selling set soon—while it's still around.

The ENTERTAINER Model AZ-051 15" diagonal picture

\$99.88

COME IN TODAY!

EASY TERMS

COURTEOUS SALESMEN TO SERVE YOU

LOW PRICES

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, ILL. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$21.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Hjalmar Schacht

Birželio 9 d. Miunchene, Vakarų Vokietijoje, buvo palaidotas Hjalmar Schacht. Mirė jis sulaukęs gilių senatvės (buvo 93 metų amžiaus). I kapines palydėjo jį, kaip pranešama, nedidelis artimų giminų ir draugų būrys. Vadinasi, laidotuvės buvo kuklios. Prie kapo nebuvo pasakyta, nei panegiriskų kalbų apie velionio nuopelnus, nei atlikta kokių ypatingų ceremonijų.

O tuo tarpu Hjalmar Schacht nebuvo eilinis žmogus. Savo laiku jis suvaidino nepaprastai svarbų vaidmenį Vokietijos ekonominio gyvenimo sutvarkyme. Jo nuopelnai ypač dideli sulaikyme infliacijos, kuri siautė po pirmojo pasaulinio karo.

Ir šiandien kalbama apie infliaciją, bet ji yra tik mažmožis, kai palygini ją su tuo, kas dėjosi Vokietijoje po minėto karo, kai markių vertė vienos valandos būvyje perpus sumažėdavo. Asmuo, užsisakęs restorane pietus pagal nurodytą kainą, pavalgęs jau turėdavo mokėti žymiai daugiau, nes per tą laiką markių (vokiškų pinigų) vertė sumažėdavo.

Kaip katastrofiškai markių vertė buvo nukritusi, bus aišku, kad ir iš to, jog už pietus restorane tekdavo mokėti ne kelias markes, bet keliasdešimtis tūkstančių.

Tai buvo tikrai kritiški Vokietijai metai. Kritiškesni ir blogesni, negu Amerikai vadinamosios "didžiosios depresijos" metai (1930 - 1933). Ir tais kritiškais metais kaip tik ir pradėjo pasireikšti Schacht, kuris buvo bankininkas ir jau gana pagarsėjęs ekonomistas. Jis įvykdė markių stabilizavimo planą, kurį faktiškai jau buvo paruošę Rudolf Hilferding (žymus socialdemokratų ekonomistas) ir dr. Hans Luther. Pagal tą planą infliacija buvo sulaikyta ir Vokietijos ūkis pradėjo atsigręžti.

Tačiau Schacht labiausiai pagarsėjo Hitlerio laikais. Teigiama, jog be jo pagalbos Hitleris jokių būdu nebūtų galėjęs sutvarkyti kraštą ekonomiškai ir pasirošti karui. Užėmęs valstybės banko valdytojo postą, o vėliau tapęs ekonomijos ministru, Schacht išleido vadinamąsias "labirintines markes", kurios buvo naudojamos prekyboje su užsieniu ir prisidėjo prie finansavimo Hitlerio karo mašinų. Tas faktas buvo iškeltas Nuernbergo teisme, kur buvo teisiškai nacių karo nusikaltėliai (į tą skaičių buvo pakliuvę ir Schacht, bet jis nebuvo nubaustas).

Schacht taip sumaniai trečiojo reicho ekonominius reikalus tvarkė, jog jį kai kurie vadino savo rūšies atvaru, kuris aprūpino Vokietiją visokiomis gėrybėmis.

J. PUZINAS

PADETIS OKUPUOTOJE LIETUVOJE

(Tęsinys)

Visi žinome, kad Rygiškių Jonas savo vaikystę ir jaunystės metus praleido Rygiškių kaime, Griškabūdžio valsčiuje, kad Pranas Vaikaitis gimė ir augo Santakų kaime, Sintautų valsčiuje. Deja, šiandien šiuo kaimu pavadinimai nyksta. Rygiškių kaimą težino vyresniosios kartos žmonės. Dabar čia Griškabūdžio kolcho antroji brigada... (Valstiečių laikraštis, 1968, nr. 92, p. 3).

Muziejai paversti komunistinės propagandos įrankiu. Okupuotos Lietuvos kultūros ministru pavaduotojas V. Jakelaitis 1966 m. Pabaltijo muziejų darbuotojų pasitarime pareiškė, kad tuo metu Lietuvoje veikė 29 muziejai, iš kurių 25 priklausė Kultūros ministerijos sistemai. "Kartu su filialais tai 56 komunistinio auklėjimo židiniai". V. Jakelaitis pasidžiaugė, kad muziejų darbuotojai vykdo SSKP Centro Komiteto nutarimą "Dėl muziejų vaidmens komunistinio darbo žmonių auklėjimo sustiprinimo".

O tas aprūpinimas kaip tik ir suteikė progos Hitleriui įsitvirtinti, sukurti galingą karo mašiną ir plėsti savo valstybę, kas ir privedė prie antrojo pasaulinio karo.

Kai karas jau buvo prasidėjęs, tarp Hitlerio ir Schachto, kaip sakoma, prabėgo "juoda katė". Kas atsitiko, nėra tikrai žinoma. Schacht, Hitlerio įsakymu, buvo suimtas ir į koncentracijos stovyklą pasiųstas. Kaltinamas jis buvo susidėjimu su samokslininkais, kurie bandė Hitlerį nužudyti. Tas pateikimas į koncentracijos stovyklą kaip tik jam ir padėjo išsilaikyti Nuernbergo teisme. Būdinga ir tai, kad laidojant ant jo grabo buvo padėta kortelė su užrašu: "Sunkiųjų laikų draugai — Liepos 20 Fondas". Tai buvo ryškus priminimas datos, kada buvo pasikėsinta nužudyti Hitlerį. Priminta 1944 m. liepos 20 diena.

Per paskutinius kelis metus Schacht gyveno užsirašęs, viešai beveik nepasireiškėdavo. Kol kas nėra žinoma, ar jis parašė memorius. Jei parašė, tai jie bus nepaprastai įdomūs ir nušvies daugelį dalykų, susijusių su Hitlerio įsigalėjimu.

Schacht su atsėdėjimu sekė pasaulio įvykius. Tai rodo bene tik pernai jo išreikšta nuomonė apie Amerikos užsienio politiką. Pasikalbėjus su Amerikos spaudos atstovu jis pareiškė, jog Amerika esanti pasinešusi per daug "apžiūti", įvairių įvairiausiose valstybėse steigdama bazes menamai savo interesams apginti. Tas nepaprastas išsiplėtimas ir išpareigojimas nedavęs laukiamų rezultatų, o tuo tarpu kraštui labai brangiai atsiėjęs. Kur kas Amerikai, esą, būtų buvę naudingiau, jei ji nebūtų taip išblaškusi savo jėgas ir būtų jas sukoncentravusi pačiuose svarbiausiuose punktuose.

Atrodo, jog Amerika jau pradeda įsitikinti, kad ji išties buvo apžiūsi tokių didelių karnų, kurio nepajėgė atkasti, ir dabar bando tą karnį sumažinti. Panaikinimas beveik per pusę užsienyje įsteigtų bazių ir įsitvirtinimų kaip tik ir yra ryškus to "karnio" mažinimo pavyzdys.

Nuvelktas nemažas darbas jam žinant vardu, kurie atidavė savo gyvybę už Tarybų valdžią, socialistinę santvarką" (Muziejai ir paminklai, 1966, p. 4). Tai tokius uždavinius atlieka okupuotos Lietuvos muziejai "auklėjant naują — komunistinės visuomenės žmogų" (Ten pat, p. 6).

Masinei indoktrinacijai plačiai panaudojamas radijas, televizija, gausi vilniškė ir rajoninė periodika, teatras, grožinė literatūra, dailė, Kompartija neatlaidžia spaudžia rašytojus, kad jų kūriniai taptų būtu "nūdienės" ir parasytos pagal "socialistinio realizmo" principus. Ir šimtą metų rašytojų V. j. suvažiavimas, davė rašytojams šios nurodymus: "Paaštrėjusios ideologinės kovos tarp socializmo ir kapitalizmo sąlygomis partija ir tarybinė liandis laukia iš jūsų naujų kūrinių, vaizduojančių darbo žmonių ištikimybę nemirtingoms leninizmo idėjoms, jų didybę ir groį padedančių formuoti naują, dvasiškai turtingą komunistinės visuomenės kūrėją". Partija tikisi, kad "skiepysite skaitytojams, jaunimui šviesius tarybinių tautų draugystės, socialistinio patriotizmo ir proletarinio internacionalizmo jausmus, ištikimybę Vladimirui Leninui, gurui partijai, tarybinei Tėvynei" (Tiesa, 1970.V.28, p. 1).

Dailėje paskutiniu metu pradėjus reikštis nacionalizmas, o jausmiais dailininkams palinkus į modernizmą, šimtą okupuotos Lietuvos dailininkų sąjungos pirmininkas J. Kuzminskas pasmerkė tuos reiškinius: "...neretai paviršutiniškas nacionalinių bruožų iškilimas, pabrėžtinis pastangos akcentuoti juos kaip nacionalines dvasios išraišką, neturi jokios ideologinės orientacijos", nes, esą, neperduodama tai, kas "nauja nacijos gyvenime, kas atskleidžia dvasinėje šiandienos tarybinio žmogaus sandaroje". Esą, puiku, kad dailėje "tvirtiau suskamba dabarties tema, išryškėja pramonės ir kolūkinio kaimo laimėjimai, žmonių portretai". Pagaliau J. Kuzminskis ragina dailininkus "nepasiduoti svetimos ideologijos taktai" (Tiesa, 1970.I.10).

Rusinimas, nutautinimas

Rusinimas eina koja kojon su indoktrinacija. Kartais net sunku išvesti ribą tarp indoktrinacijos ir rusinimo. Daugeliu atvejų indoktrinacija yra parengiamasis kelias rusinimui. Kaip indoktrinacija, taip ir rusinimas vyksta įvairiose gyvenimo srityse. Visose įstaigose bei organizacijose apstu rusų. Vienur jie

vienuoliktai taip toli pietinės Afrikos vakaruose. Deimantingieji sluogsniai čia nėra turtiniai, vietomis keliolikos centimetrų, vietomis iki 9 metrų storumo. Kartu randa kalcedonų, agatų, kvarco, granatų, hematitų ir kt. mineralų. Priekariniais laikais iš čia deimantai buvo išvežami į Vokietiją, dabar jie Pietų Afrikos kontrolei. Veikia visa eilė kasyklų. Deimantingieji sluogsniai nukasami ir plauunami mašinomis, bet deimantai išrenkami rankomis. Akmens geri, tik smulkūs.

1919 m. deimantų rasta ir Aukso Krante, dabartinės Ghanos teritorijoje, Birim upėje prie Abomos. Kokybė industrinė, akmenys mažučiai, po kelis ir keliolika punktų, bet yra radinių 3 - 4 karatų dydžio. Vienas stambus virš 10 karatų akmuo buvo rastas šiaurinėje Ghanos dalyje, Baltosios Voltos upėje, bet daugiau deimantų ten nerasta, nei didelių, nei mažų.

IR PAGALIAU AUSTRALIJA

Tarp kraštų turtingų savais deimantais, Australija atsirado 19 a. viduryje, keliolika metų anksčiau už Pietų Afriką. Deimantingų vietų Australijoje nedaug, ir jos išimėtos po visą kontinentą. Deimantai geros kokybės, skaidrūs ir švarūs, priklauso prie pačių kietiausių pasaulyje. Tačiau jie smulkoki. Vidutinis čia randamų deimantų dydis — 0.25 — 1.50 kt., stambiausi akmenys — iki 5 kt.

Pagrindiniai Australijos deimantų laukai yra seniai išdžiūvusių upių vagose ir jų

okupuotos Lietuvos įstaigų ar organizacijų prižiūrimi, kad nebūtų nukrūpsta nuo Maskvos linijos, kitur — kaip "nepamainomi" specialistai pramonėje, kolchozuose, sovchozuose ir kitur. Su rusais susiduriame Lietuvos Komunistų partijoje, miestų ir rajonų komitetuose, Komsomolo vadovybėje, okupuotos Lietuvos Aukščiausiojoje Soviete, valdžios aparate, teismuose, kadru skyriuose, pramonėje, sovchozų ir kolchozų vadovybėse, švietimo tinkle, spaudoje, dailėje, teatre, filme ir kitur. Apskaičiuojama, kad šiuo metu okupuotoje Lietuvoje esama mažiau kaip 300,000 rusų kolonistų. 1959 m. surašymo duomenimis, dar 175,000 lietuvių, iš jų 30,000 su aukštuoju ir viduriniu mokslu, gyveno Sovietų Sąjungoje, už Lietuvos ribų (Mažoji Lietuviškoji Tarybinė Enciklopedija, II, Vilnius, 1968, p. 365). 1970 m. sausio 15 d. surašymo metu okupuotoje Lietuvoje rasta 3.129,000 gyventojų, o 1939 m. pabaigoje dabartinės Lietuvos ribose 3.215,000 gyventojų. Skaitant vidutinį minimalų metinį prieauglį tik 1%, šiuo metu Lietuvoje (be įvežtų kolonistų iš Sovietų Sąjungos) turėjo būti 4.5 milijonai gyventojų. Taigi, Lietuva nuo 1940 metų yra nustojęs maždaug 1,371,000 žmonių. Tai baisus lietuvių tautos nukraujavimas, mažai tautai milžiniški nuostoliai, už kuriuos daugiausia atsakingas sovietinio atspalvio rusiškasis imperializmas.

Rusų kalbos pradedama mokytis nuo pat pradines mokyklas.

Iki priešelementorinio laikotarpio rusų kalbos mokoma tik žodžiu, o II klasėje jau pradeda mokytis reguliarios rusų kalbos pamokos (Tarybinė Mokykla, 2, 1968, p. 4). Bendrojo lavinimo mokyklose didinamas rusų kalbos pamokų skaičius. 1966 — 1967 mokslo metais rusų kalbai buvo skiriama 175 valandos, vietų anksčiau turėjo 140 valandų (Tarybinis Mokytojas, 67, 1966).

Daug dėmesio skiriama rusų istorijai, literatūrai, muzikai. Atitinkamai pritaikyti skaitiniai. Daugumas vadovėlių — vertimai iš rusų kalbos. Mokiniai mokomi mylėti savo "vyresnįjį brolį" — rusą. Nors rusai, atvykę okupuotą Lietuvą turėtų vaikais leisti į lietuviškas mokyklas, bet rusams kolonistams pristeigta didelis skaičius rusiškų mokyklų. 1967 m. okupuotoje Lietuvoje buvo 113 mokyklų su dėstomąja rusų kalba; jose mokėsi 44,800 mokinių. 63-iose mokyklose dalykai buvo dėstomi ir rusų, ir lietuvių kalbomis. 34-iose mokyklose — rusų ir lenkų kalbomis. Abiejų pastarųjų grupių mokyklose mokėsi 12,100

mokinių. 26-los mokyklos buvo trikalbės — dalykai dėstomi rusų, lenkų ir lietuvių kalbomis, visi dalykai tos grupės mokyklose buvo dėstomi rusiškai 4,800 mokiniams. Taigi, iš bendro 496,000 okupuotos Lietuvos moksleivių skaičiaus rusų kalbos visi dalykai buvo dėstomi 61,700 mokinių, atseit, 13% (Lietuvos TSR Ekonomika ir Kultūra, Vilnius, 1967).

Aukštesiose, vidurinėse specialinėse mokyklose, technikuose visa eilė dalykų dėstoma arba tik rusiškai, arba sudaroma atskirų specialiųjų grupių rusų dėstoma kalba. Dalis lietuvių studentų siunčiama mokytis į įvairias Sovietų Sąjungos aukštąsias mokyklas.

Lietuvos Mokslių Akademijos darbai didele dalimi skelbiami rusų kalba. Išimti sudaro lituanistiniai dalykai. Akademijos Darbų B serijos (chemija, technika, geografija) straipsniai spausdinami tik rusiškai, tuo pat trumpesniu santraukas lietuviškai ir angliai. Ir C serijos (biologijos mokslai) visi straipsniai spausdinami rusiškai.

Miestuose gausu gatvių, aikščių, rajonų, pavadintų rusų, sovietinių "didvyrių", partinių vadovų ir kitais sovietiniais vardais. Pavyzdžiui, Vilniuje yra Lenino prospektas ir aikštė, Čerņiachovskio ir Kutuzovo aikštės, Suvorovo, J. Jaborovo, I. Mičurino, M. Gorkio gatvės, Puškinio sodas; Raudonosios Armijos prospektas; V. Putnos ir F. Zemaigio gatvės; D. Dzeržinskio, V. Kapeuko, K. Poželos, M. Melnikaitės, J. Garelio, V. Jacenevičiaus, M. Margytės gatvės; Komjaunimo ir Pionierių gatvės, ir t. t. Geležinkelio stotijų, įstaigų pavadinimai, gatvių vardai užrašyti lietuviškai ir rusiškai. Muziejuose eksponatų paaiškinamieji užrašai — dvikalbiai. Miestuose pristatyta paminklų rusams, sovietiniams veikėjams pagerbti.

(Bus daugiau)

ZEMES DREBĖJIMAI SOVIETŲ IMPERIJOJE

Praeito pirmadienio žemės drebėjimas Kirgizijoje, centrinėje Azijoje, mažiausiai 20,000 žmonių padarė be pastogės. Žemės drebėjimas ypač buvo žiaurus Tien Šano kaimų srityje, kur po žemės virpėjimų nusitęsė iki sekančios dienos. Apie 5,000 namų sugriauta, bet sovietų šalčiai mieko neskelbia apie žmonių aukas.

Tai jau antras stambesnis žemės drebėjimas Sovietų Sąjungos ribose vieno mėnesio bėgyje. Ankščiau įvykęs drebėjimas Kaukazo kalnuose sumažino keltą kaimų, bet žmonių nuostoliai ir čia neskelbiami.

VLADAS CIVINSKAS

BRANGIEJI AKMENYS

15

Nuo 1897 metų deimantų išrinkimui vartojamos taip pat mašinos. Šiam tikslui naudojamos didžiulės metalinės gel dų pavidalo plokštės, kiek nuolūnijos van deniui nubėgti, kurios ritmingai juda mašinose. Šių geldų dugnas ištepamas atitinkamais riebalais, nuo kurių vanduo nubėga ir nuslenka uolų trupiniais, bet prie kurių prilimpa deimantai. Daugelio metų patyrimas parodė, kad mašinos šį darbą atlieka daug patikimiau, negu žmonės.

Virš 90% visų deimantų, tinkamų papuošalams, ateina iš Afrikos ir apie 90 nuosimčių jų kile iš Kimberley ir kitų De Beers bendrovės kasyklų. Palyginus su Brazilijos ir Indijos deimantais, Pietų Afrikos deimantai kiek prastesnės kokybės, truputį minkštesni, bet žymiai stambesni už indiškus ir braziliskus. Brazilijoje 200 karatų deimantas — tai jau istorija, Pietų Afrikoje ir po 500 karatų yra apstu. Patys didžiausi pasaulyje deimantai — Cullinan ir Excelsior, vienas 3106 ir kitas 995 karatų surasti Pietų Afrikos deimantų kasyklose.

KITI AFRIKOS DEIMANTAI

Pietų Afrika nėra vienintelis deimantais turtingas kraštas Afrikos kontinente. Tai vienur, tai kitur, ypač ekvatoriaus srityje, yra pasakiškai deimantais turtingų vietų, kurių bendroji produkcija pralenkia ir Pietų Afriką. Tik kitur randamų deimantų kokybė prasta, daugumoje jie industrinės reikšmės ir Pietų Afrikai konkurencijos nedaro.

Kongo deimantų laukai šiuo metu yra patys didžiausi pasaulyje tiek plotu, tiek randamų deimantų gausumu. Jie apima apie 390,000 kv. km. plotą, prasideda prie Kiminina upės ir Mau Munene krioklio ir eina per visą kraštą į pietų vakarus, pasibaigdami portugalų Angolos kolonijoje. 1954 m. šiuose laukuose gauta apie 80% visos tų metų pasaulinės deimantų produkcijos. Bet tik pora procentų čia randamų deimantų tinka papuošalams, visi kiti eina industrijai. Deimantingieji sluogsniai yra suestinės kilmės. Akmenys daugumoje yra smulkūs, po kelis ar keliolika punktų dydžio, bet pasitaiko radinių ir iki 40 karatų. Deimantingųjų sluogsnų nukasimas ir surinkimas atliekamas mašinomis, bet deimantai plauunami ir surenkami rankomis.

1930 m. deimantų surasta ir Sierra Leone, pačiame šiaurės vakarinės Afrikos pakrastyje. Geros kokybės akmenų maž, didžioji dalis industrinės vertės. Sierra Leone deimantai smulkūs, daugiausia iki vieno karato, bet yra radinių ir po 144 ir 530 karatų, o vienas akmuo net 770 karatų, dydžiu tuojau po Cullinan ir Excelsior. Visi duomenys rodo, kad šis mažutis kraštas ateityje gali tapti labai reikšmingu deimantų produkcijos kraštu. Tanganikoje deimantai žinomi jau nuo 1910 m., bet tik 1925 m. susirūpinta jų produkcija. Pirmieji deimantai atrasti šiauriniame Viktorijos ežero pakrastyje, pietryčiuose nuo Mwanza, o vėliau jų rasta Shinyanga ir Iramba aukštumose. Iki šiol Tanganikoje rasta 40 deimantų gyslų, bet jų deimantingumas kažkodėl niekur nėra didelis. Iš karto netgi atrodo, kad žemės paviršiuje rasti deimantai nieko bendra neturi su tomis gyslomis, o yra vandens atplukdyti iš kažkurių tolimųjų vietų. Didžiausia ir deimantingiausia tokių gyslų yra 1050 m. skersmens, ir tik didesnėje gilumoje nustatytas didesnis jos deimantingumas, jau pakankamas komercinei produkcijai. Iš didesnių Tanganikos deimantų laukuose radinių vienas yra 241 kt., vienas 67 kt. ir vienas ružavas akmuo 54 kt. dydžio.

Pietų Rodezijoje prie Somabula jau 1903 m. rasta deimantų, bet didesnio dėmesio vertų radinių nėra. Šiuose laukuose daug vertingesni kartu su deimantais randami sefyras, rubinai, mėlynieji topazai, chryzoberilai, žaliieji turmalinai ir granatai. Keli deimantai surasti ir buvusioje Prancūzijos ekvatorinėje Afrikoje, bet ten taip pat turmalinai, chryzoberilai, zirkonai, auksas ir platina, randami kartu su deimantais, žymiai gausniai už deimantus.

1908 m. deimantų rasta ir Pietvakarių Afrikoje, buvusioje prieškarinėje Vokietijos kolonijoje. Iki 1925 m. kada deimantai buvo atrasti Atlanto pakrastyje ir pietus nuo Orange upės žiočių, deimantų laukai Luderitz įlankos pakraščiuose buvo

vieninteliai taip toli pietinės Afrikos vakaruose. Deimantingieji sluogsniai čia nėra turtiniai, vietomis keliolikos centimetrų, vietomis iki 9 metrų storumo. Kartu randa kalcedonų, agatų, kvarco, granatų, hematitų ir kt. mineralų. Priekariniais laikais iš čia deimantai buvo išvežami į Vokietiją, dabar jie Pietų Afrikos kontrolei. Veikia visa eilė kasyklų. Deimantingieji sluogsniai nukasami ir plauunami mašinomis, bet deimantai išrenkami rankomis. Akmens geri, tik smulkūs.

1919 m. deimantų rasta ir Aukso Krante, dabartinės Ghanos teritorijoje, Birim upėje prie Abomos. Kokybė industrinė, akmenys mažučiai, po kelis ir keliolika punktų, bet yra radinių 3 - 4 karatų dydžio. Vienas stambus virš 10 karatų akmuo buvo rastas šiaurinėje Ghanos dalyje, Baltosios Voltos upėje, bet daugiau deimantų ten nerasta, nei didelių, nei mažų.

IR PAGALIAU AUSTRALIJA

Tarp kraštų turtingų savais deimantais, Australija atsirado 19 a. viduryje, keliolika metų anksčiau už Pietų Afriką. Deimantingų vietų Australijoje nedaug, ir jos išimėtos po visą kontinentą. Deimantai geros kokybės, skaidrūs ir švarūs, priklauso prie pačių kietiausių pasaulyje. Tačiau jie smulkoki. Vidutinis čia randamų deimantų dydis — 0.25 — 1.50 kt., stambiausi akmenys — iki 5 kt.

Pagrindiniai Australijos deimantų laukai yra seniai išdžiūvusių upių vagose ir jų

pakrantėse. Dabartinių upių pakraščiuose deimantų randama tik ten, kur jos teka senųjų upių kaimynystėje. Išdžiūvusių upių deimantingieji sluogsniai senesni, iš kur jie sušėsti, neaišku. Dabartinių upių deimantai sušėsti iš senųjų upių sluogsnų, ir dėl to jie truputį minkštesni ir žymiai labiau nukentę nuo vandens. Rubų Hill prie Bingera upelio, apie 20 km. į pietus nuo Bingera miesto, atrasta vulkaninės kilmės deimantingoji gysla, labai primenanti tokias pat gyslas Pietų Afrikoje, bet jos deimantingumas nėra didelis.

Didžiausi Australijos deimantų ištekliai susitelkę South New Wales provincijoje, palyginus netoli Sydney miesto. Trys pagrindinių deimantingųjų distriktų yra aukštutinių Darlingto intakų aukštupiuose — prie Lachlan upės netoli Bathurst, prie Maquarie Wellington, Hill End ir Sorela miestelių sudaromame trikampyje, ir prie Gwydir upės Inverell miestelio apylinkėse šiaurėje. Artimiausi prie Sydney deimantų laukai yra Oberon miestelio apylinkėse vakaruose ir Mittagong apylinkėse pietuose.

(Bus daugiau)

BRANGIŲ PREKYBA

TERRA

Savininkai V. ir U. CIVINSKAI

Brangieji akmenys — Aukso ir kt. papuošalai — Sveciurų laikrodis. Taip pat — kristalai, sidabras, porcelianas ir visos kitos dovaninės prekės.

TERRA, 3237 W. 63rd St., Chicago, Ill.

Telef. 434-4660

DR. ANNA BALUNAS
AKIU, AUSU, NOSIŲ
IR GERKLŲ LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2855 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Resid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-9012

DR. S. BIEZIS
Telef.: PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-9
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, šeštadienį, septynią, ketvirtadienį
Resid.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2424 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS.
Pirmadienį, ketvirtadienį nuo 1-4 ir 7-9,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, trečiadienį, šeštadienį, septynią, ketvirtadienį
Dr. Ant. Rudokis kabineta perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA
2404 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.,
1-4, 1-9, antradienį, penktadienį, 10-4, ir
šeštadienį, 10-2 val.

DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Trečiadienį, šeštadienį, septynią, ketvirtadienį
Ofiso telefonai: PROspect 7-6000
Resid. telefonai: GARDen 3-7278
Tel. ofiso: PR 8-7773, RE 6-4732

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
Pirma tik susitarus.
Valandos: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8,
antradienį, 2-4.

DR. ED. MARKUNAS
LIETUVIS OPTOMETRISTAS
4018 N. Lincoln Avenue
Chicago, Ill. 60618 Tel. 525-0952
Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Residencijos: PR 6-9891.

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, ketvirtadienį, nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradienį, ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o šeštadienį,
nuo 9 iki 12 val.
Trečiadienį, šeštadienį, septynią, ketvirtadienį

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PULSŲ IR
PROSTATOS CHIRURGIA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val. antradienį, ketvirtadienį, nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį,
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Šeštadienį, septynią, ketvirtadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, šeštadienį, septynią, ketvirtadienį

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 2-4 val. vak. Šeštadienį,
septynią, ketvirtadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, šeštadienį, septynią, ketvirtadienį

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Resid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Jei
neatsiliepia, skambinti telefonu HE 4-2123
Jei neatsiliepia, tai telefonai: GI 8-6195

Brighton Parkas
Šie klubai atostogauja
Zagarės Klubas susirinkimas
įvyks tik po atostogų rugsėjo
27 d. Hollywood salėje papras-
tu laiku 1 val. po pietų.
Pirmas šios vasaros links-
mas žagariečių piknikas bus
sekmadienį birželio 28 d. bu-
vusiam Juozo Liepos sode,
8236 So. Kean Ave., Willow
Springs, Ill. nuo 12 val. pietų.
Bus visiems atsilankiusiems
valgių, gėrimų, dovanėlių ir
gros geras Valionio orkestras.
Taigi visi malonūs svečiai bei

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadienį 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Lėidimai - Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

GRADINSKAS
JEI LANGAS BENT 15 INČŲ,
TAI GALIT GAUTI GERĄ
ORO VESINTUVĄ
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

ŠIA VASARA TRYS
EKSKURSIJOS
I LIETUVĄ
Gegužės 28, liepos 14 ir rugpjūčio 31
Kiekviena kelionė tris dienas. Vie-
tų skaičius ribotas. Registruokite
tuojau. Išrūpiname leidimą ilgesni
laiką pabūti Lietuvoje. Paruosime
dokumentus atsilankyti giminei
Amerikoje.
Kreipkitės į
WALTER RASK - RASCIUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 233-9787-8

niai prašomi iš anksto ruoš-
tis dalyvauti žagariečių pikni-
ke.
Joniskiečių Klubas po atosto-
gų susirinkimas įvyks rugsėjo
1 d. 4500 So. Talman Ave. sa-
lėje 8 val. vakare. Salės savi-
ninkė prašė klubų susirinkimų
ar parengimų pranešimuose
jos vardo, pavardės neminėti.
Klubas smagus piknikas įvyks
sekmadienį, liepos 5 d. Bruz-
gulienės sode, 8274 So. Kean
Ave. 12 val. pietų. Visus narius
ir gerbiamus svečius pikniko
komisija bei klubo valdyba
kviečia gausiai atsilankyti. Šo-
kiamis gros puikus orkestras ir
bus visokiausiu vaizių bei do-
vanėlių.

Praeitą susirinkimą birželio
2 d. gražiai pravedė klubo vice-
pirmininkė Helenutė Venge-
liauskienė, nes pirmininkė
Julija Sačauskas išvyko Lietu-
von atlankyti giminių. Prie
klubo prisirašė Valeria Rada-
vičienė ir Monika Cicėnas. Nu-
tarta vėliau rudenį turėti pa-
čių klubo narių pavaizdinimui
banketėlį ir išrinkti pikniko
svečių patarnautojai. Po susi-
rinkimo buvo vaišės.

Erzvilko Klubas susirinkimas
birželio 3 d. Talman Ave. sa-
lėje, pirmininkaujant Benedik-
tui Jurėnui, praėjo geroj tva-
roj. Aptarti visi būtiniausi
klubo reikalai. Raštininkės Es-
tellos McNamee protokolais ir
valdybos raportai priimti.

Tėvų diena išpuola birželio
21 d., tai susirinkime buvo
sveikunami visi tėvai ir tėvu-
kai. Taigi vieni kitiems palin-
kėjo malonių atostogų ir ap-
tarti kie vėliau turėti šaunių
balių su geru orkestru bei kitais
pajavairinimais.

Susirinkimui pasibaigus vyko
tradicinės vaišės ir draugiški pa-
sikalbėjimai. Pirmininko B. Ju-
rėno rėkorderis besivaisinant
pagrojo linksmy melodijų bei
šokių.

Po atostogų klubo susirinki-
mas bus rugsėjo 2 d. 4500 So.
Talman Ave. salėje nuo 8 val.
vakaro.

Pakelini į namus keletas iš-
mūsų dar sustojome p. Muliojų
svetainėje, 3957 So. Rockwell
St. Čia radome Onutę Mulio-
liene labai susirūpinusią, nes jos
mylimas vyras Balys Muliojus
yra Sv. Kryžiaus ligoninėje pa-
tikrinti sveikatą. Vis dėlto Onu-
tė puikiai gardžiais užkandžiais
mus pavaišino ir turėjome pro-
gą prieteliškai pasikalbėti. At-
sisveikindami padėkojome už
vaišes bei palinkėjimus. Baliai
pilnai sveikam grįžti iš ligoni-
nės. Be to, dėkoju Jurėnams,
kurie savo limuzinu parvėžė
mane namo ir tai jau ne pirmą
kartą. A. Jusas

RACINE, WIS.
Prisimintoms tragiskoms dienoms
Birželio mėn. 7 d. Racine ir
kaimyninių vietovių lietuviai pa-
minėjo Lietuvos nepriklausomy-
bės netekimo ir masinių ištremi-
mų sukaktį šv. Kazimiero para-
pijos svetainėje.

Į minėjimo garbės prezidiu-
mą pakviesti kun. J. Kupris,
MIC, šv. Kazimiero parapijos
klebonas, Br. Kvily, vienas iš
"Draugo" redaktorių, M. Kaspas-
raitis, Racine Altos skyriaus pi-
rmininkas, J. Kasputis, Kenosha
Altos sk. pirak. ir Z. Lukaus-
kas, Kenosha-Racine LB apl.
pirmk. Amerikos himnų sugie-
dojo Ida Tamulėnienė, o kun. J.
Kupris, MIC, perskaitė minėji-
mui skirtą maldą.

Svečias cikagietis Br. Kvily
savo kalbos pradžioje supažindi-
no klausytojus su prieš 30 metų
Lietuvą ištikusia tragedija. Pri-
minė apie lietuvių tautos rezis-
tencines kovas, apie partizanų
aukas, tremimus ir kitas mūsų
tautos nelaimas. Rusai turėjo
planus išnaikinti lietuvių tautą,
išskleidant lietuvių po plačiąja
Rusiją, bet tie planai liko tik da-
linai įgyvendinti dėl rezistencij-
jos krašte ir dėl mūsų vedamos
aktyvios Lietuvos nepriklausomy-
bės atstatymui. Kalbėtojas, kaip

New York Greenwich Village skulptorius atrodo labai savimi pa-
tenkintas. Jis padarė iš vaško žvakę, kuri primena Amerikos lau-
nimo mėgiamą ledų kremą ir vaisių sulčių "sundae".

kruopštus lituanistinės medžia-
gos rinkėjas ir mylėtojas, ati-
džiai sekas okupuotos Lietuvos
dabartinę spaudą, pastebi joje
aprašų, rodančių, kad rusams
nevyksta lietuvių tautos rusini-
mas. Pacitavo iš poetų ir rašy-
tojų kūrinių, kurie oficialiai iš-
leisti Lietuvoje. Baigdamas pa-
reiškė, kad geriausiai padėsime
Lietuvai patys būdami lietuviais
ir perduodami lietuvių savo
vaikams ir vaikaičiams.

Po paskaitos Bernadeta Bra-
ciūtė perskaitė rezoliuciją, ku-
rioje primenamos komunizmo
padarytos ir daromos skriaudos
Lietuvai, dėkojama JAV vyriausy-
bei dėl Lietuvos įjungimo į So-
vietų Sąjungą nepripažinimo ir
pritariama prezidento Nixono
vedamai kovai prieš komunizmą
pietryčių Azijoje.

Meninė dalis
Meninėje dalyje pasirodė vien-
tik jaunimas. Moksleivės atei-
tinkės: Bernadeta Braciūtė,
Rima Kazemėkaitė, Virginija
Kružikaitė, Ona Milišaitė, Bronė
Pliuraitė, Neringa Vindašiu-
tė ir viena iš Kanados Dariaja
Deksnytė, pasipuošusios tauti-
nais rūbais, padainavo liaudies
ir lietuvių kompozitorių dainų.
Ramutis Pliura trumpete išplė-
dė "El Tero". Bronė Pliuraitė
paskambino pianinu Mocarto
"Fantasija". Mergaičių dainas
pianinu palydėjo Rima Kazemė-
kaitė.

Šeštadieninės lituanistinės mo-
kyklos mokiniai: Viktorė Kleino-
taitė, Genutė ir Marytė Petkū-
nės, Be to, dėkoju Jurėnams,
kurie savo limuzinu parvėžė
mane namo ir tai jau ne pirmą
kartą. A. Jusas

Minėjimas baigtas Estijos,
Latvijos ir Lietuvos himnais, ku-
riuos sugiedojo Ida Tamulėnienė.
Akompanavo Bronė Pliuraitė.
Minėjimą pravedė Altos sk.
vicepirm. J. Plečkaitis.

Po minėjimo įvyko bendra ka-
vutė, kurią suruošė Marta Sta-
naitytė, talkinama kitų moterų.
Br. Kvily buvo atsivežęs savo
lietuviškų pinigų — centų ir
litų — rinkinį, kurį parodė mi-
nėjimo dalyviams. Tikrai buvo
labai įdomu, ypač tiems, kurie
dar prisimena lietuviškuosius
pinigus.

**Susirinkimų ir parengimų
PRANEŠIMAI**

— Žemaičių Kultūros Klubo pusme-
tinis susirinkimas įvyks trečiadienį,
birželio 17 dieną, 7:30 val. vak. Holly-
wood svetainėje, 2417 W. 43rd St.
Nariai kviečiami atsilankyti ir aptar-
ti klubo reikalus. Būtinai reikia pa-
sistarti piknikų reikalais. Po šio su-
sirinkimo bus 2 mėnesiai atostogų.
Reikalai esant, kreipkitės į finansų
raš. Bernice Žemgulis, tel. 847-2879.
Rožė Didžiulienė, nut. rašt.

A. + A.
MARY DVARECKAS
Pagal pirmą vyrą Kavaliauskas
Gyv. 1719 W. North Ave., Melrose Parke,
daug metų gyveno Cicero, Ill.
Mirė 1970 m. birželio mėn. 13 d., 4 val. po pietų, sulaukusi 70
metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje.
Amerikoje gyveno 54 metus.
Paliko mūšius: vyras Ray, sūnus Algird Kavaliauskas, marta Hil-
degard, trys anūkai, sesuo Marcela Totzauer, broliuonė Mary Vainoras,
Lietuvoje liko brolis Albertas Varpučius, kiti giminės, draugai ir
pažistami.
Kūnas bus pašarvotas pirmadienį 4 val. po pietų Petkus koply-
čioje, 1410 South 50 Ave., Cicero.
Trečiadienį, birželio 17 dieną 9 val. ryto bus lydimas iš koplyčios
į Sv. Antano parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama
Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Dvareckas giminės, draugai ir pažistami nuosirdžiai kvie-
čiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir
atsisveikinimą.
Nullūde lieka:
Vyras, sūnus, marta, sesuo ir anūkai.
Laidotuvių Direktorai Petkus ir Sūnus. Tel. 863-2108.

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandų
gražiausios gėlės ir vainikai, anka-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6846 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAKROOME VERTA
REpublic 7-8606 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTŲ
DALYSE

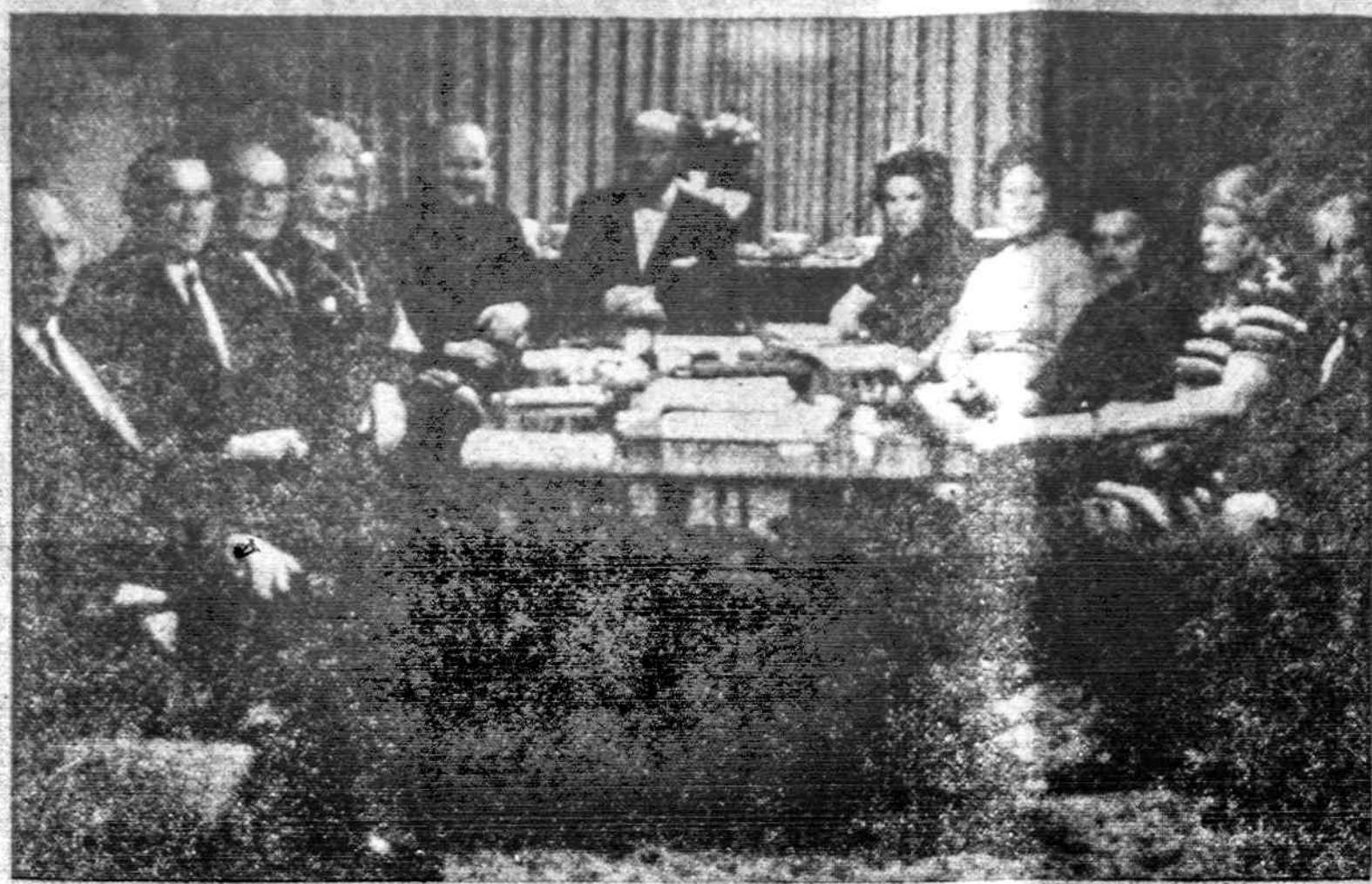
PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401
P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1133-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJIEŅOSE

Lietuvos Operos 50 metų įsteigimo jubiliejaus organizavimo susirinkimo dalyviai. Iš kairės į dešinę: K. Kraučiūnas, S. Velbaisas, A. Sprindys, S. Adomaitienė, T. G. Kijauskas, S. J. Žilėvičius, Gr. Giedraitis, A. Kalvaitis, Z. Tolušenė, V. Kufikauskienė ir J. Kulikauskas.

Lietuvos Operos 50 metų įsteigimo jubiliejaus organizavimas

Šių metų gegužio 28 d. vakare Tėvų Jėzuitų patalpose įvyko pirmasis organizacinis susirinkimas Lietuvos Valstybinės Operos 50 metų jubiliejui paminėti. Organizatoriaus J. Žilėvičiaus, buvusio Lietuvos Operos Tarybos narys, dar tebe gyvenąs (jo draugai: K. Petrauskas, J. Tallat-Kelpša ir St. Šilingas jau mirė.), Lietuvos Muzikologijos Archyvo vardu ėmėsi suorganizuoti Lietuvos Valstybinės Operos 50 metų įsteigimo jubiliejų — akademią, tą dalyką išskėlė spaudoje ir išsiuntinėjo virš 50 pakvietyčių buvusiems Lietuvos operos įvairių rūšių aktyviems dalyviams. Į pakvietytinius entuziastingai atsiliepė laiškais, telefonais ir asmeniškai sveikino daugelis įvairių šakų dalyvių.

Pirmasis susirinkimas entuziastingai praėjo. Organizatoriaus J. Žilėvičiaus, pasveikinęs susirinkusius buvusius operos dalyvius, pranešė apie tikslą ir nuostatas svarbų taip istorinės vertės reikalą sukurtoje akademijoje gražiai paminėti, nes opera Lietuvos Valstybinėje gyvenime suvaidino nepaprastai didelį vaidmenį. Po jo pasveikino tėvas G. Kijauskas, S. J., provinciolas, ir pasidžiaugė, kad savo pastogėje gali maityti tokį skaitlingą garbingų Lietuvos kultūrininkų būrį, palinkėdamas sėkmės darbe. Susirinkimui pirmininkavo sol. A. Sprindys, labai sumaniai pravedęs pateiktos pro-

gramos punktus ir entuziastingai visų pritariamąs. Nutarė akademią suruošti gruodžio 13 d. Jaunimo Centre, pradedant šv. Mišiomis už mirusius ir žuvusius draugus, organizuoti nuotraukų parodą iš Lietuvos Valstybinės Operos gyvenimo, pakviesti akademiškai pora paskaitininkų, susikaupus, pagarbiai išklausti rinktinių mirusiųjų solistų plokštelių, ir banketas.

Baigiantis susirinkimui, akademijs pravedimui įrinktas komitetas: sol. S. Adomaitienė, A. Sprindys, A. Kalvaitis ir J. Žilėvičius. Reikalui esant komitetas įgaliotas kviestis daugiau bendradarbių. Aptarta ir jubiliejinis leidinys lietuvių ir anglų kalbomis, su trumpa Lietuvos Valstybinės Operos veiklos istorine apžvalga, plačiai iliustruota. Sudėta aukštesnės išlaidoms \$55. Susirinkimo eiga į garsiajame įrašė komp. J. Zdanis. Apgailėstauti, kad dėl neturėjimo adresų nebuvo galima visus pakviesti, todėl labai prašomi, ne gavę kvietimų, atsiųsti savo adresus LMA vardu (2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636).

LMA

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Planas medicinos mokyklai padidinti

Illinois universiteto medicinos mokykla yra paruošusi planą, pagal kurį numatoma tą mokyklą žymiai praplėsti, padidinti. Dabar toje mokykloje studijuoja 2,900 studentų. Per ateinančius dešimt metų pasiūlyta tą mokyklą tiek padidinti, jog joje galės studijuoti

7,500 studentų. Tada ji bus pati didžiausia medicinos mokykla visame krašte ir turės savo skyrius Peoria, Rockforde ir Urbana-Champaign.

\$500,000 netikrų pinigų

Federalinės valdžios slapto tarnybos agentai, vadovaujami John H. Hanly, Motor World West viešbutyje (5225 — 47 St.) suėmė keturis falšų pinigų spausdintojus. Buvo surasti prietaisai pinigams (banknotams) spausdinti ir jau atspaudinti penkdolerinių banknotų pusei milijono dolerių sumai.

Suimtas viešbučio savininkas Socrates Sam Rantis ir jo trys bendradarbiai.

Garsieji Grant parko koncertai

Grant Parko koncertų sezonas prasideda birželio 24 d. Pirmame koncerte dalyvaus garsusis Izraelio gimes pianistas David Bar-Ilan, kurio technika esanti pasakiška.

Koncertai prasideda 8 val. vakaro.

Sibiros tigras

Lincoln Parko zoologijos sodas įsigijo sibiříšką tigrą, juoda leopardą ir jauną Afrikos dramblių. Tigras yra tik šešių mėnesių. Be to, zoologijos sode yra ir pagarsėjusių pasaulioje "Lipizzan" arklių veislės kumelių. Tos veislės arkliai pasižymi įvairių triukų išdarinėjimu.

Apdegino policininką

Policininkai Edward Ryan ir Roger van Schaik prie 78-tos gatvės ir St. Lawrence pastebėjo tris jaunuolius, kurie kažką nešė popieriniame maišelyje. Kai jie priartėjo prie jaunuolių, ir pareikalavo parodyti, ką jie neša, tai jaunuoliai metė maišelį į policininkus. Pasirodė, kad jie nešė "ugunes bombas", viena kurių užsidegė, ir apdegino Ryano koją.

Ryan buvo nugalbintas į Roselando Community Iloging Jaunuolių sulaikyti nepasisekė.

Naujo daktaro pasisakymas

Illinois universiteto medicinos mokyklą baigė 200 asmenų. Po įteikimo jiems diplomų buvo suiruotas banketas, kuriame kalbėjo ir naujų daktarų atstovas, būtent Robert Leibowitz, gyvenąs 6637 N. California Ave.

Dr. R. Leibowitz savo kalboje pažymėjo, jog gydytojas, kuris per dieną perleidžia 100 pacientų, gali pasidaryti turtingu, tačiau jo patarnavimas tiems pacientams bus labai menkos vertės. Tas daktaro ofisė ir ligoninėse teikiamas patarnavimas dažnai neprilygsta tam patarnavimui, kuris yra teikiamas būtent tiems, gaunantiems pašalpas.

Labai nepalankiai dr. Leibowitz atsiliepė ir apie medicinos

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

ARC & HELI — ARC WELDER
Work on mild and stainless steel and exotic metals.
Must have shop knowledge of blueprints. We offer good wages & many fringe benefits.
CALL OR APPLY AT
PRECISION SCIENTIFIC CO.
3737 W. Cortland Avenue
Tel. 227-2660
An Equal Opportunity Employer

STORE ROOM CLERK
2 SHIFTS AVAILABLE
7:00 A. M. to 3:00 P. M. and
3:00 P. M. to 11:00 P. M.
PERMANENT
Experience necessary
YA 7-5580 Ext. 280

**IMMEDIATE OPENING
MACHINE OPERATOR**
With mechanical background. Will be trained in use and demonstration of the equipment. Grinding experience helpful. Steady work. Good starting salary. Company located at:
509 N. THIRD AVENUE
DES PLAINES, ILL.
ASK FOR MR. CESNO
827-8891

mokyklas, kuriose studentams tenka daug "praktikuoti" bendradarbiaujant teorinius dalykus, o mažai laiko tesikiama kontaktui su ligoniais. Nuo pat pirmų metų, pareiškė dr. Leibowitz, medicinos studentams turėtų būti suteikta proga kiek galima arčiau sueti ir kontaktą su ligoniais ir pažinti jų ligas.

Dr. Leibowitz pareiškė, jog jo kalbos turinui, kiek jam pavyko patirti, pritarė 40 nušimčių naujų daktarų.

Ginklų klausimas

Ginklų kontrolės klausimas pasidarė nepaprastai aktualiu. Daromi visokie pasiūlymai, kad būtų suvaržyta šaunamųjų ginklų prekyba. Yra išleistas net federalinis įstatymas ginklams kontroliuoti. Tačiau tas įstatymas, kaip sakoma, yra "be dantų": jis turi tiek spragų ir skylių, jog pasidarė beveik beverčiu.

Jau kuris laikas bandoma įvesti ginklų kontrolės įstatymą ir Illinois valstijoje. Bet vis nesisėka. Tos kontrolės klausimas buvo svarstomas ir naujos konstitucijos paruošimo konvencijoje. Rezultatas: milžiniška dauguma atstovų (86 prieš 16) pasisakė už tai, kad piliečiai turi teisę ginklus laikyti, jei nėra kliūčių iš policijos pusės.

Šio mėnesio gyvūnas

Lincoln parko zoologijos sodas vedėjas, dr. Lester Fisher, paskelbė kad šio mėnesio "įžymiuoju" gyvūnu yra parinkta margoji meška, kuri paprastai sveria tik apie 250 svarų. Ji yra juoda su baltomis dėmėmis. Randama Pietų Amerikoje ir maitinasi uogomis ir daržovėmis.

Duke Ellingtono koncertas

Garsiojo Duke Ellingtono orkestro koncertas įvyks Grant Parke birželio 25 d. (Pradžia 8 val. vakaro). Ellingtonas šių metų balandžio 25 d. susilaukė 70 metų amžiaus.

TRUMPAI

— Lucius Aleksa, Sharon Savickas ir James Adomaitis, 7-tos klasės šv. Ritos mokyklos mokiniai, buvo pagarsinti vietos spaudoje už paruošimą naujos mokyklos priemonės. Mokykla yra Chicago Marquette Parko apylinkėje.

— Stephen E. Grushas, Gage Parko aukšt. mokyklos ROTC kadetų pirmasis leitenantas, yra

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

**PART TIME
TYPING AND BOOKKEEPING**
Hours can be arranged for the right person between 8:30 and 5 P. M.
DP SERVICE INC.
5505 No. MENARD
774-2556

Lake Shore Drive Apartmentui yra reikalinga
NAMŲ SĖMININKĖ
Nuolatinis darbas nuo pirmadienio iki penktadienio. — Trumpas valandų nuo 9 ryto iki 1 popiet. Susikabinti angliškai 45 dol. savaitėi.
WH 3-0838

PADETI MOTINAI
Reikalinga vyresnio amžiaus moteris vasaros metu arba nuolat, išjungti į seimą su 4 mokyklos amžiaus vaikais. Lengva namų ruošos, kartais višimais. Geri namai tinkamam asmeniui. Skambinkite 726-4723. Šiokiadieniai, arba 674-0162 vakarais ir savaitgaliais.

**TIPIST — TOP SALARY
BLUE RIBBON JOBS**
Good typing skills with above average speed will qualify. Promotion opportunities available. Pleasant working conditions in modern office. Very convenient location. Excellent benefits include profit sharing.
Call Mrs. Metcalf, 641-5200, ext. 311

SWITCHBOARD — TYPIST
Excellent salary and working conditions. Special benefits. 5 day week. Must drive. Private parking.
Call HA 7-4805

TIPIST
45-50 W.P.M. Excellent salary & working conditions. Fringe benefits. Consistent co-workers. 5 day week. Good transportation. Call any afternoon 2-5 P. M.
CHICAGO ASSN OF COMMERCE & INDUSTRY
Call JACK CURRAN 786-0111.

**TIPIST
TO LEARN NEW FRIDEN
COMPUTYPER**
Steady.
37 1/2 hours per week.
Call RA 6-5622

TIPIST
A job with the future for accurate typist experience. Immediate need.
Call 726-5183
AAA EMPLOYMENT AGENCY
162 No. STATE

TYPING — LIGHT WORK
Full or part time evenings. Air Freight Operations Office. Must type well. Air freight experience helpful but not necessary. Benefits.
ARC AIR FREIGHT
ROSEMONT, ILLINOIS
298-4320

COUNTER HELP
Full or part time.
Days or Nights.
Mature men and women.
No experience needed.
Apply in person.

TUXEDO BURGER
11214 WEST GRAND
(Wolf Rd. and Grand)

apdovanotas medaliu už labai gerą paskirtų pareigų atlikimą.
— Valdas Smieliauskas baigė Illinois universitetą, gaudamas BA laipsnio inžinieriaus diplomą. Šią savaitę išvažiuoja į Paraguay. Rudenį gilins studijas jame pačiame universitete.

— Lietuvių Tautos Genocido Paroda yra atidaryta Sheraton viešbutyje, 505 No. Michigan Ave. Kviečiama ją aplankyti nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro. Visa parodos dokumentacija yra anglų kalboje. Parodykime ją savo bičiuliams amerikiečiams. Parodos uždarymas birželio 20 d.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Nami, Zėmė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Nami, Zėmė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIŠIAMS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ĮSISIMOKĖJIMAIŠ
DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISIŠI DRAUDIMAI REIKALAIŠ
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

NAUJA VIETA
4 BUTŲ MURAS: 3 po 4 ir 1-7 kamb., 10 metų, ant 50 pėdų sklypo vakarus nuo Kedzie.
MŪRINIS 2 po 5 su įrengtu sklypu, centr. šildymu, 2 auto garažu. Modernus ir švarus, Brighton Parke.
MŪRO BUNGALOW: 6 kamb., įrengtas sklypas, 60-ta ir Francisco.
1 1/2 AUKSTO, 6 ir 5 kamb., modernūs butai, modernios virtuvės ir vonios, įrengtas sklypas, prie pat Maria Aukšt. mokyklos.

ŠIMAITIS REALTY
NOTARY PUBLIC, INCOME TAX, INSURANCE
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR GRANGENYBAS
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel: Republic 7-1941

JUOZAS (JOE) JURAITIS
Nebrangiai ir greitai taiso Volkswagenus, Volvos, Mercedes, Porschus ir kitas užs. ir vietines gamybos mašinas. Elektroninis tikrinimas, patyrė mechaniką vilkikas.
RICHMOND AUTO SERVICE
2934 West 63rd St.
Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
VITAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th Street
Chicago, Illinois 60629
WA 5-2787

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

DAŽAU NAMUS
IS VIDAUS IR LAUKO
Valau kilimus ir baldus.
Pilna apdrauda.
L. RUDIS Tel. CL 4-1050

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
IR KITUS KRASTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapala
3206 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

NAUJIENAS
Lietuvių tautos genocido paroda yra atidaryta Sheraton viešbutyje, 505 No. Michigan Ave. Kviečiama ją aplankyti nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro. Visa parodos dokumentacija yra anglų kalboje. Parodykime ją savo bičiuliams amerikiečiams. Parodos uždarymas birželio 20 d.

NAUJIENAS
Lietuvių tautos genocido paroda yra atidaryta Sheraton viešbutyje, 505 No. Michigan Ave. Kviečiama ją aplankyti nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro. Visa parodos dokumentacija yra anglų kalboje. Parodykime ją savo bičiuliams amerikiečiams. Parodos uždarymas birželio 20 d.